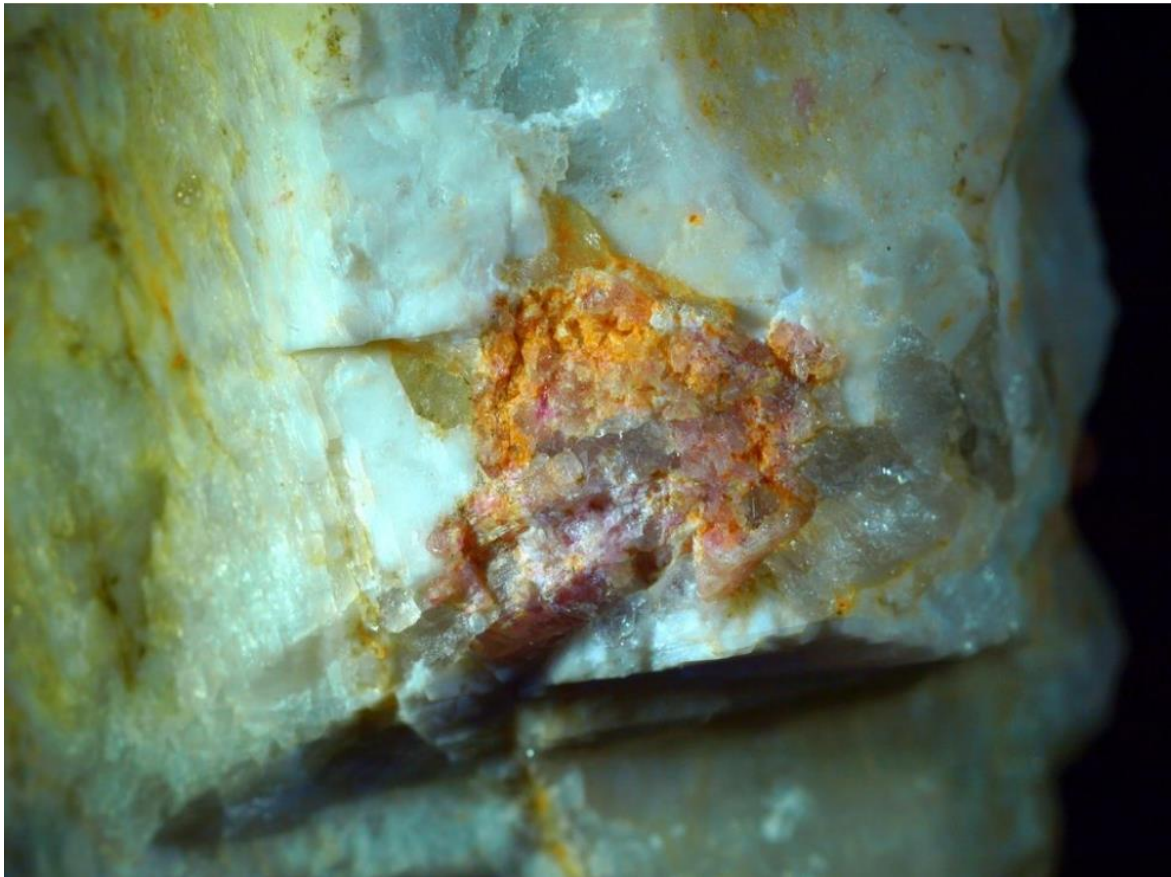

AC-GEOLOGEN

NUMMER 69 MAJ 2026

TIDNINGEN FÖR VÄSTERBOTTENS AMATÖRGEOLGER

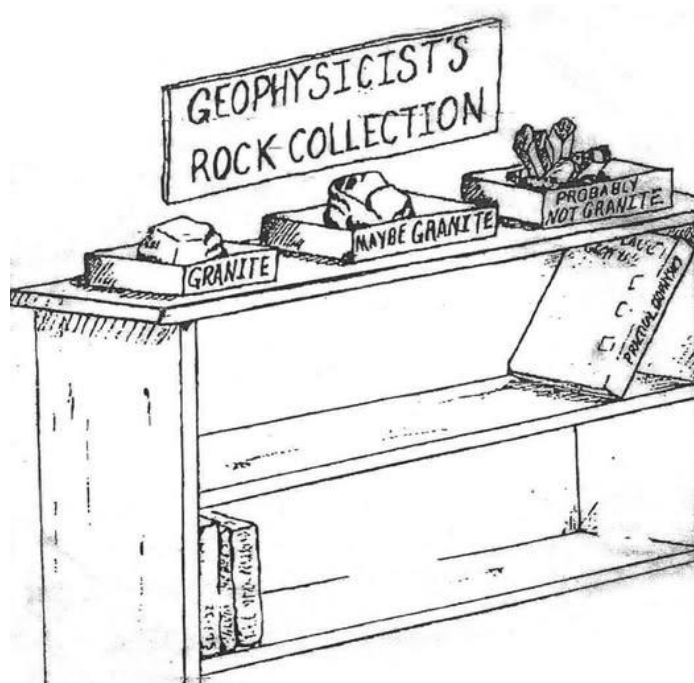

FÖRENINGEN FÖR MINERAL- OCH GEOLOGIINTRESSERADE

INNEHÅLLSFÖRTECKNING:

OM FÖRENINGEN OCH STYRELSEN	sid 3
AKTIVITETSKALENDER 2026	sid 5
SOMMARRESAN 2026	sid 6
ÅRSMÖTESPROTOKOLL 2026	sid 8
VERKSAMHETBERÄTTELSE 2025	sid 10
ATT ORGANISERA DIN MINERALSAMLING	sid 14
YES ! EN JÄTTEJORDBÄVNING !!!	sid 20
ÅSGRUVANIT – NYUPPTÄCKT MINERAL	sid 21
WHAT THE HÄLL – VILD VITTRING I RÖBÄCK	sid 22

Omslagsbilden: Det nyligen upptäckte mineral **ERTLIT** som nämndes i nummer 68.

Bild:SGU

VÄSTERBOTTENS AMATÖRGEOLOGER. ID-nr 802452-4145.

Postadress och klubblokal: Domarevägen 5, 904 31 Umeå.

STYRELSEN 2026.

Ordförande:

Sara Edström 070-368 85 30 sara.k.edstrom@gmail.com

Vice ordförande och lokalansvarig:

Gianna Ragagnin 070-602 92 24 cymbidium@libero.it

Kassör:

Christina Ström 070-639 82 91 christina.m.strom@gmail.com

Sekreterare:

Lena Andersson 070-261 93 95 vb.geologerna@gmail.com

Ledamot och studieansvarig:

Helene Rehnfors 073-032 64 63 helene.rehnfors@gmail.com

Ledamöter:

Lennart Blomqvist 070-517 46 34 helb.blomqvist@gmail.com

Daniel Viström 070-5650908 daniel.vistrom@ornskoldsvik.se

Suppleanter:

Lillian Strömgren 073-0599811 stromgrenlillian@gmail.com

Henrik Jonsson 070-551 56 77 henrik090144014@gmail.com

Hemsida: <https://www.acgeolog.se>

Redaktör:

Daniel Viström 070-5650908 daniel.vistrom@ornskoldsvik.se

Facebookkonto: sök på Västerbottens Amatörgeologer eller använd:

Vi samarbetar med studieförbundet NBV.

FÖRENINGENS MÅLSÄTTNING OCH HISTORIK:

Västerbottens Amatörgeologer är en ideell förening för alla med intresse för mineral, geologi och stenslipning. Föreningen bildades 1982.

Föreningen skall verka för att geologisk intressanta lokaler vårdas och skyddas i kultur- och naturhistorisk hänseende.

MEDLEMSAVGIFT per kalenderår:

Enskild medlem: 250:- Kr Familj: 250:- Kr Ungdom under 22: 100:-Kr.

Betala till plusgiro **56 78 39-6**. Ange namn, adress, telefon OCH VIKTIGT: En förutsättning för att få tidningen AC-geologen och information är att du även anger din e-postadress på inbetalningskortet eller på annat sätt.

FÖRENINGENS TIDNING:

AC-GEOLOGEN utkommer två gånger årligt ca. 5 maj och 25 november, deadline 1 mars och 1 oktober.

Ansvarig utgivare är Lars Møller Jensen.

DU är MYCKET välkommen att skriva artiklar till tidningen.

Kontakta en av oss i redaktionskommittén eller på e-post: acgeologen@gmail.com

Daniel Viström, Anders Iacobæus, Leif Alperud, Lennart Blomqvist eller Lars Møller Jensen.

UTFLYKTER: anmälan görs till kontaktpersonen **senast 7 dagar innan**.

En liten deltagarkostnad kan tas ut på utflykter. Vid samåkning erlägger medresande 6:-/ mil eller efter överenskommelse med bilägaren.

MÅNADSMÖTEN med föredrag eller studiebesök hålls i regel den sista torsdagen i månaden.

Fika på möten kostar 30:-, kontant eller SWISH.

Månadsmöten är kulturarrangemang i samarbete med studieförbundet NBV.

AKTIVITETSKALENDER 2026

Maj

Söndag 24 maj Ytterklinten glimmergruva, Robertsfors.

Söndag 31 maj Sista anmälningsdatum för Sommarresa.

Juli/

19-24 alt 22-24 juli Sommarresa (Sista anmälningsdag 31 maj)
se program på sidan 6.

Augusti

Lördag 8 augusti Utflykt: Skellefteå-Ursviken.

Torsdag 27 augusti Uppsättning av utställning på Väven, Plan 2 (Stänger kl.19.00).

September

Lördag 12 september Geologins Dag (på Väven och i lokalen?).

Söndag 13 september Utflykt (Innansjön/Bygdsiljum).

Torsdag 17 september Nedtagning av utställning på Väven (Stänger kl.19.00).

Torsdag 24 september Månadsmöte – Sommarens fynd.

Oktober

Torsdag 22 oktober Månadsmöte – Kvarts.

November

Torsdag 19 november Månadsmöte - Identifiera stenar.

December

Torsdag 10 december Luciamöte med gröt och skinksmörgås.

SOMMARRESAN 2026

Styrelsen har presenterat ett förslag om mellersta Finland. Gianna kan vara guiden. I mejlet bifogades en fil: karta från Google maps, där lokalerna nedan är markerade i rött.

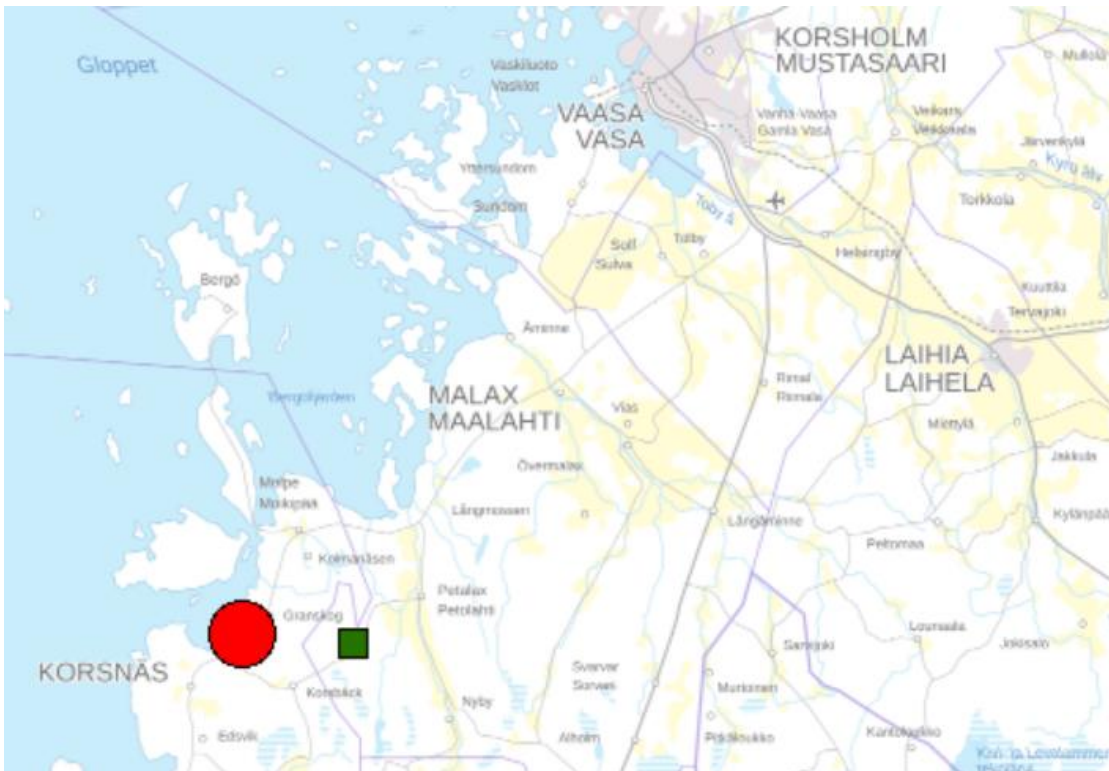
I förslaget startar man från Vasa (färjan från Umeå) och följande lokaler ingår:

- 1) Söderfjärden: meteoritnedslag med museum. Ca. 14 km/20' från Vaasa;
- 2) Korsnäs: blygruva; Ca. 50 km/40' från Vaasa;
- 3) Lappajärvi: meteoritnedslag + geologistig; 120 km/1 h 40' från Vaasa;
- 4) Seinäjoki med omnejd: Vittingi kaivokset (med rosa mineralet vittinkiite), Ruotakallio (antimon) och eventuellt fler; 90 km, 1 h 10' från Vaasa;
- 5) Haapaluoma: litiumpegmatit med turmaliner, spodumen, mm; 112 km/1 h 30' från Vaasa;
- 6) Kaatiala: pegmatite med kolumbit och andra mineraler 125 km/1 h 40' från Vaasa, eller 25' från Haapaluoma

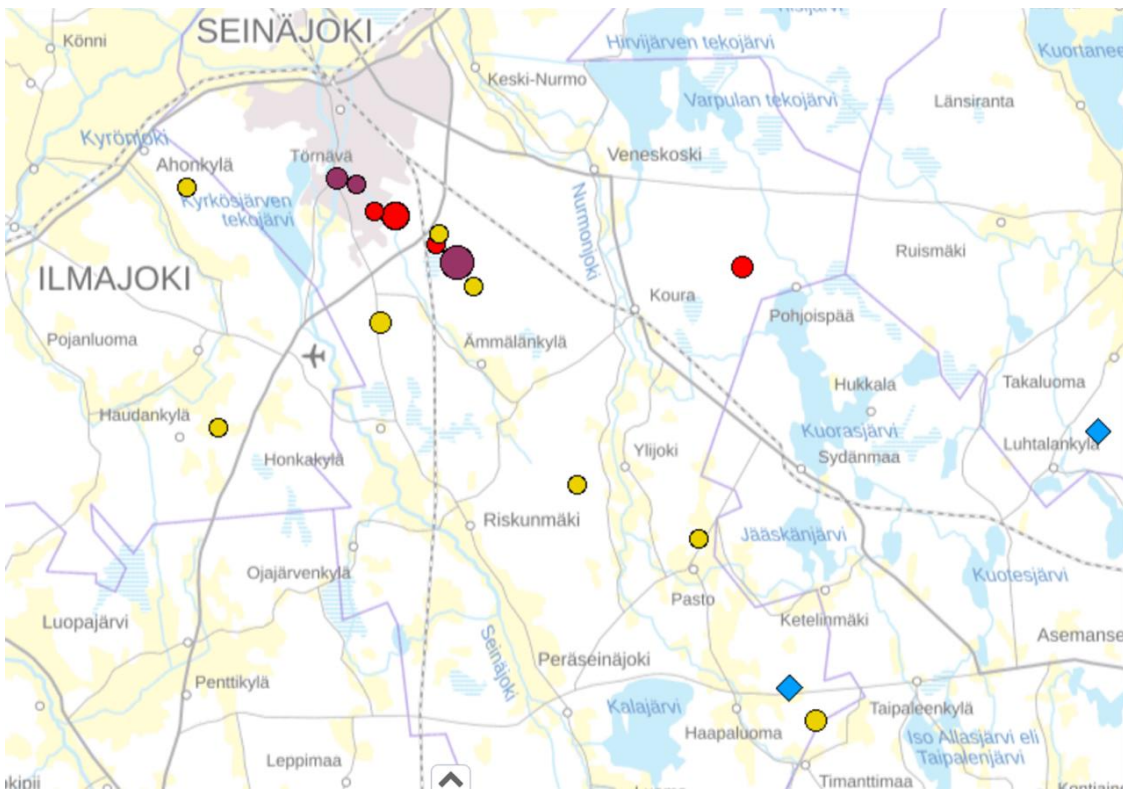
Dessa lokaler ligger relativt nära varandra och det är möjligt att besöka dem under 3 dagar för dem som föredrar en kortare sommarresa. För de som skulle tänka sig en längre resa (+2 dagar) finns förslaget om följande lokaler:

- 7) Siilinjärvi: stort brott i arkeisk karbonatit, med flogopit och apatit; 360 km/4 h 30' från Vaasa;
 - 8) Kaavi: kimberlit med diamanter. Osäker var de finns; 410 km/5 h från Vaasa;
 - 9) Outokumpu: nedlagda gruvor med kromdiopsid och uvarovit (kromgranat) och andra mineraler; 450 km/3 h 30' från Vaasa.
- Vissa har uttryckt nyfikenhet om andra lokaler i södra Finland. De är markerade i ljusblått på kartan.
- 10) Viitaniemi pegmatit, med topas: nära Tampere, 270 km/3 h 10' från Vaasa
 - 11) Ylämaa: spektrolit, nära ryska gränsen; 3h 45' från Outokumpu
 - 12) Savitaipale: det finns ett företag som tillverkar bla föremål i klotgranit (eget brott); norr om Lapeenranta, ca. 3 h 45' från Outokumpu, eller ca. 6 h/470 km från Vaasa.

Korsnäs, Finland.

Karta över gruvor vid Seinäjoki.

ÅRSMÖTESPROTOKOLL 2026 Västerbottens amatöргеologer

1. Mötet öppnades av föreningens ordförande, Sara Edström
2. Kallelse till mötet har utsänts enligt stadgarna.
3. Dagordningen godkändes.
4. Till ordförande för mötet valdes Sara Edström, till sekreterare för mötet valdes Lena Andersson.
5. Till Protokollsjusterare valdes Lars Möller Jensen och Thomas Falk.
6. Verksamhetsberättelsen lästes av Gianna Ragagnin, vilken godkändes och lades till handlingarna.
7. Kassarapporten presenterades av kassören Christina Ström som förmedlade att föreningens ekonomi i dagsläget är god men flaggar för ökade kostnader.
8. Rose-Marie Bendiksen presenterade revisionsberättelsen, vilken lades till handlingarna.
9. Styrelsen beviljades ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2026.
10. Ny årsavgift från 2027 beslutades av årsmötet. Avgift per person eller familj 300 SEK, ungdom till och med 22 år 100 SEK.
11. Val av styrelse enligt §7 i föreningens stadgar, samt suppleanter;
 Kvar i styrelsen på ytterligare ett år, är ordförande Sara Edström, sekreterare Lena Andersson, ordinarie ledamöterna Lennart Blomqvist och Helene Rehnfors samt suppleant Lillian Strömgren.
 Gianna Ragagnin omvaldes till vice ordförande på två år.
 Christina Ström omvaldes till kassör för ytterligare ett år.
 Till ordinarie ledamot för två år valdes Daniel Viström, han ersätter därmed Anders Iacobaeus.
 Till ny suppleant på två år valdes Henrik Jonsson.
12. Val av revisorer och suppleant. Britt Andersson och Rose-Marie Bendiksen omvaldes som revisorer för ett år, som revisorssuppleant kvarstår Anders Brundin.

13. Valberedning. Torbjörn Jonsson och Helen Andersson Rear kvarstår sedan tidigare medan Jan Nilsson utgår.

14. Inga motioner hade inkommit till årsmötet.

15. Verksamhet och komittéer för det kommande året.

Ansvariga för förtäring vid Lucia och årsmöte,
Rose-Marie Bendiksen och Lillian Strömgren.

Studieansvarig, Helene Rehnfors.

Lokalansvarig Gianna Ragagnin.

Redaktör för AC-Geologen Lars Möller Jensen.

Samtliga fem personer i redaktionskommittén omvaldes; Lars Möller Jensen, Anders Iacobaeus, Daniel Viström, Lennart Blomqvist och Leif Alperud.

Webbansvarig Daniel Viström.

Inför sommaren planeras en resa till Finland och en träff för intresserade hålls den 14 april kl 19.00 i föreningens lokal.

Tillkommer planering av kommande dagsutflykter.

16. Ordförande avslutar mötet som avrundas med en pedagogisk tipsrunda med tema Vulkaner och gemensamt fika.

Sara Edström, ordförande

Lena Andersson, sekreterare

Lars Möller Jensen Protokollsjusterare

Thomas Falk, protokollsjusterare

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2025

Västerbottens Amatörgeologiska Förening har under verksamhetsåret 2025 bedrivit en aktiv verksamhet med föredrag, praktiska workshops, exkursioner och kurser. Föreningens syfte är att sprida kunskap om geologi och stimulera intresset för stenar, mineral och landskapets geologiska historia.

Under året har föreningen erbjudit ett varierat program med både teoretiska och praktiska aktiviteter. Mötena har i huvudsak hållits i föreningens lokal på Domarevägen 5 i Umeå.

Styrelsen har under året hållit 5 styrelsemöten samt haft löpande kontakt i frågor som rör föreningens verksamhet.

1. Styrelse och funktionärer

Styrelsen för Västerbottens Amatörgeologiska Förening har under verksamhetsåret haft följande sammansättning:

Styrelse

Ordförande Sara Edström

Vice ordförande Gianna Ragagnin

Sekreterare Lena Andersson

Kassör Christina Ström

Ordinarie ledamöter

Helene Rehnfors

Lennart Blomquist

Anders Iacobaeus

Suppleanter Lilian Strömgren Daniel Viström

Revisorer Britt Andersson Rose-Marie Bendiksen

Revisorssuppleant Anders Brundin

Valberedning Torbjörn Jonsson, Jan Nilsson, Helen Andersson Rear

Övriga funktioner i föreningen

Studieansvarig Helene Rehnfors

Lokalansvarig Gianna Ragagnin

Ansvariga för förtäring vid Luciafirande och årsmöte

Lilian Strömgren, Christina Ström

Föreningens tidskrift

Redaktör för AC-Geologen Lars Möller Jensen

Redaktionskommitté Lars Möller Jensen, Anders Iacobaeus, Daniel Viström,

Lennart Blomquist Leif Alperud (bildredaktör)

Webbansvarig

Daniel

Viström

2. Möten och verksamhet

Månadsmöten

Året inleddes den 30 januari då Per Lönnberg från stenindustrin Löbe Granit besökte föreningen och berättade om företagets verksamhet och om arbetet inom stenindustrin.

Den 19 februari höll Hans Ivarsson ett föredrag om Långbergskullarnas naturreservat, där deltagarna fick lära sig mer om områdets grottor, klapperstensfält och geologiska historia.

Föreningens årsmöte hölls den 13 mars. Efter de formella årsmötesförhandlingarna bjöds deltagarna på fika och föreningens stensamling visades upp.

Den 10 april berättade Gianna Ragagnin om meteoritnedslaget i Söderfjärden utanför Vasa och den geologiska bakgrunden till detta nedslag.

Efter sommaruppehållet startade höstens verksamhet den 25 september med det traditionella mötet Sommarens fynd, där medlemmarna presenterade och diskuterade stenar och mineral de funnit under sommarens utflykter.

Den 23 oktober höll Gianna Ragagnin och Sara Edström en introduktion till bergarternas fascinerande värld. Mötet bestod av en kombination av grundläggande teori och en praktisk workshop där deltagarna fick undersöka och identifiera stenprover.

Den 27 november fortsatte workshopen med fokus på att identifiera mineral i vanliga bergarter, särskilt gnejs och granit. Deltagarna uppmuntrades även att ta med egna fynd för gemensam identifiering.

Året avslutades den 11 december med föreningens traditionsenliga Luciafirande. Kvällen innehöll gröt, skinksmörgås och en pedagogisk tipspromenad.

Exkursioner

Den 24 maj arrangerade föreningen en utflykt till Långbergskullarnas naturreservat på Hössjöberget. Under utflykten besöktes bland annat grottor och klapperstensfält och deltagarna fick möjlighet att studera områdets geologi på plats.

Den 20 juli genomfördes en dagsutflykt till Åkerlandet mellan Dorotea och Åsele, där föreningen besökte en gammal fyndighet med zinkblände, blyglans och flusspat.

Geologins dag

I samband med Geologins dag arrangerade föreningen två aktiviteter.

Den 13 september hölls öppet hus i föreningslokalen med stentställning och aktiviteter för både barn och vuxna. Besökarna kunde bland annat prova på stenslipning, delta i tipspromenad och olika pysselaktiviteter.

Den 14 september genomfördes en utflykt till Botsmark för att besöka Sveriges största flyttblock. Deltagarna fick ta del av berättelsen om hur blocket transporterats av inlandsisen och diskutera den geologiska bakgrunden till fenomenet.

Kurser

Under hösten startade föreningens stenslipningskurser, som genomfördes både dag- och kvällstid i föreningens lokal. Kurserna har gett deltagarna möjlighet att lära sig tekniker för att slipa och bearbeta sten.

3. Sammanfattning

Verksamhetsåret 2025 har präglats av ett brett och varierat program med föredrag, praktiska workshops och exkursioner. Föreningen har fortsatt att sprida kunskap om geologi till både medlemmar och allmänhet, bland annat genom aktiviteter i samband med Geologins dag.

Styrelsen vill rikta ett varmt tack till alla föreläsare, funktionärer och medlemmar som bidragit till att göra årets verksamhet möjlig.

/Styrelsen